

Procedurecommissie van 17 juli 2023 Onderwerp: informatierecht van Provinciale Staten en individuele statenleden.

Inleiding

Al geruime tijd zijn er signalen van onvrede over de wijze waarop binnen de provincie wordt omgegaan met het informatierecht van Provinciale Staten en individuele Statenleden. Die onvrede leeft breed: bij statenleden, collegeleden, directie, griffie en ambtelijke organisatie. Inhoudelijk varieert het onder meer van de late beschikbaarheid van feitelijke informatie, het politisering van feitelijke informatie, de spagaat in de ambtelijke loyaliteit, de belasting van de ambtelijke organisatie door de hoeveelheid gevraagde informatie en de ongerichtheid van gevraagde informatie. Ook het niet volgen van afgesproken en vastgelegde regels is een bron van ergernis. Wat eveneens opvalt is dat de kennis van het informatierecht duidelijk te wensen overlaat. Het gevolg is dat veel tijd verloren gaat aan discussies over rechten en procedures, waarmee onderlinge verhoudingen in feite onnodig worden belast. Hieronder worden de verschillende vormen van het informatierecht kort gespecificeerd. Vervolgens wordt een concrete probleemstelling geformuleerd en een voorstel gedaan voor een daarop gerichte opdracht.

Vragenrecht

Het vragenrecht van Statenleden is verankerd in art. 151 van de Provinciewet en uitgewerkt in het Reglement van Orde van Provinciale Staten. Het vragenrecht in Flevoland kent drie varianten, te weten:

1. Mondelinge vragen in het vragenhalfuurtje
2. Technische vragen aan een ambtelijk deskundige
3. Schriftelijke vragen aan het college

Ingevolge art. 167, derde lid van de Provinciewet is het college verplicht de gevraagde inlichtingen te verstrekken, tenzij dat in strijd is met het openbaar belang. Uit de parlementaire behandeling van dit artikel blijkt dat een beroep doen op dit voorbehoud een zeer hoge uitzondering moet zijn. De wetgever kent veel gewicht toe aan de mogelijkheid van statenleden om hun controletaak naar behoren uit te voeren. Bovendien kan de gevraagde informatie ook altijd onder geheimhouding aan statenleden worden verstrekt.

Actieve informatieplicht

In artikel 167, tweede lid van de Provinciewet wordt de actieve informatieplicht van het college geregeld: zij geven provinciale staten alle inlichtingen die provinciale staten voor de uitoefening van hun taak nodig hebben. Voor de CdK is een identieke verplichting opgenomen in artikel 179, tweede lid van de Provinciewet. Het college en de CdK moeten dit dus op eigen initiatief doen. Zij kunnen over de invulling van die plicht afspraken maken met Provinciale Staten. Andersom kunnen Provinciale Staten ook zelf aangeven hoe zij verwachten dat de actieve informatieplicht wordt vormgegeven. In Flevoland zijn over de actieve informatieplicht geen afspraken of verwachtingen vastgelegd die nog actueel zijn. Daarmee is er geen houvast en blijft de omgang met de actieve informatieplicht een politieke afweging.

Ambtelijke bijstand

Statenleden moeten in staat worden gesteld hun werk naar behoren te doen. Voor de eerste ondersteuning kunnen zij terecht bij de Statengriffie, maar als dat ontoereikend is kan via en onder verantwoordelijkheid van de griffier aanvullende bijstand worden verleend door medewerkers uit de ambtelijke organisatie. Daarbij kan worden gedacht aan het verstrekken van informatie of hulp bij het opstellen van moties, amendementen of initiatiefvoorstellen.

Uitgangspunt daarbij is dat de door de griffier gevraagde ambtelijke bijstand ook wordt verleend, tenzij... Dit voorbehoud is nodig omdat de mogelijkheden voor het verlenen van bijstand niet oneindig zijn. Dat maakt dat begrenzing ervan in redelijkheid moet kunnen plaatsvinden. Anderzijds moet worden geborgd dat de invulling van dit voorbehoud geen afweging wordt binnen het politieke domein. Met andere woorden: het verlenen van ambtelijke bijstand mag niet onderhevig zijn aan politiek-bestuurlijke beïnvloeding.

Probleemstelling

Hoe kan een goede informatiepositie van Provinciale Staten en individuele statenleden (toegespitst op het vragenrecht, de actieve informatieplicht en de ambtelijke bijstand) worden geborgd en worden ondersteund met een heldere werkwijze:

- waarin de rolverdeling duidelijk is
- waarvan de procedures algemeen bekend zijn;
- met een zo breed mogelijk draagvlak onder alle betrokkenen.

Voorstel

Voorgesteld wordt de griffie m.b.t. de informatiepositie van statenleden de volgende opdracht te verstrekken:

1. Inventariseer de door de statenleden ervaren knelpunten.
2. Licht de procedures rond het informatierecht (vragenrecht, actieve informatieplicht en ambtelijke bijstand) door en inventariseer in afstemming met de ambtelijke organisatie de knelpunten die zich daarin voordoen.
3. Bedenk oplossingen voor de benoemde knelpunten in afstemming met de ambtelijke organisatie.
4. Stel een voorstel op, in afstemming met de ambtelijke organisatie, voor de herijking van de procedures rond het informatierecht en leg dat om een zienswijze voor aan het college.
5. Leg het eventueel aangepaste voorstel voor de herijking van de procedures rond het informatierecht, met de zienswijze van het college, ter besluitvorming voor aan de PC dan wel, door tussenkomst van de PC, aan de Staten.